

Convergente geest

1. De drie niveaus van het leven

Leven kent drie niveaus, die elk eerst een divergent en daarna een convergent stadium kennen.

Stabiel leven

Als survival, gelijkheid van toekomst en heden, is leven primair stabiel. De structuur van planten en van het lichaam van dieren verandert weinig in miljoenen jaren.

Dynamisch leven

Betere survival vraagt echter om flexibele interactie met de zich telkens veranderende omgeving, zoals dat zichtbaar wordt in het psychisch leven van dieren en mensen.

Geestelijk leven

De psyche is gericht op het concrete overleven, hier en nu. Ze is niet gericht op de abstracte noden van het leven. Daarvoor is een derde niveau nodig, "geestelijk leven", gericht op abstracties, dat pas bij de mens ontstaat en dat tot wetenschap komt.

2. Divergente en convergente evolutie

Leven kan zich dupliceren en zich daardoor "divergent" multipliceren in een zich vertakkende stamboom. Het wordt "convergent" wanneer goede mutaties, gevonden en geselecteerd in parallelle takken, samen nieuw leven kunnen vormen.

Elk van de drie niveaus ontstaat eerst in een divergente vorm. Telkens veel later ontstaat de moeilijke convergente vorm. Telkens wordt de evolutie er drastisch door versneld.

3. Stabiel leven

Het divergente stadium ontstond bij de eerste cel die zich dupliceerde en het convergente stadium bij het ontstaan van geslachtelijke voortplanting. De evolutie werd er zo door versneld, dat al het hogere leven afstamt van de eerste cel met geslachtelijke voortplanting.

4. Dynamisch leven

Het divergente stadium ontstond met de psyche van dieren. Dynamisch kan elk dier nieuw en beter gedrag ontwikkelen, zodat het evolueert tijdens het eigen individuele leven. Veel sneller dan convergent stabiel leven, omdat daarin verbeteringen door vele generaties van individuen nodig zijn. Bij de dood van het dier komt er echter een einde aan.

Het convergente stadium begint met nabootsing, maar zet zich pas echt door met taal. Via taal kan alle psychische inhoud onder woorden gebracht en overgedragen worden. Via taal kan dus individueel verworven kennis en gedrag aan de gehele bevolking overgedragen worden. Daardoor breekt de psychische evolutie pas echt door en ontstaat de culturele evolutie van de mens, die onvergelijkelijk sneller is dan de genetische evolutie. De mens is een dier met taal.

5. Geestelijk leven

Terwille van het concrete overleven is de psyche gericht op het concrete hier en nu, maar via abstracties. Alle woorden in natuurlijke taal zijn daarom abstract, behalve eigennamen.

De klankgestalten van die woorden zijn zelf concreet geluid. Aandacht voor dat concrete betekent ook aandacht voor de abstracties gerepresenteerd door de woorden. Zo ontstond via de omweg van taal abstract denken.

Gesproken woorden zijn echter te vluchtig om rustig te overdenken. Maar na het ontstaan van schrift konden geschreven woorden in alle rust bestudeerd worden, waardoor het echte abstracte denken ontstond. De uiterst abstracte wiskunde kan alleen schriftelijk overgedragen worden.

Wetenschap is van nature divergent. In elke kleine tak van wetenschap worden jaarlijks zoveel artikelen gepubliceerd dat niemand het kan bijhouden en a fortiori ook geen ander takken, laat staan het geheel van de wetenschap.

Het convergente stadium, waarin alles vruchtbaar is voor alles, is desalniettemin mogelijk, omdat in hun diepste abstracte kern alle wetenschappen nauw samenhangen, zodat synthese toch mogelijk is. De manier van denken is zo creatief dat in talloze wetenschappen grote doorbraken zijn bereikt. Telkens door alles af te leiden van abstract naar concreet.